

28. JUBILEJNI KONGRES IBBY V BASLU: OTROCI IN KNJIGE SVETOVNI IZZIV

28. kongres Mednarodne zveze za mladinsko književnost, ki bo od 29. septembra do 3. oktobra 2002 v Baslu v Švici, bo posvečen 50. letnici Mednarodne zveze za mladinsko književnost. Kongres ima poseben status, saj ga ne organizira ena od nacionalnih sekcij, kot je bila to praksa doslej, ampak ga pripravlja poseben kongresni odbor. Člani kongresnega odbora so predsednica IBBY (Tayo Shima) in vsi člani sedanjega izvršnega odbora IBBY, med njimi tudi slovenski predstavnik Vasja Cerar (urednik pri Založbi Mladinska knjiga), sekretarka IBBY Elizabeth Page in izvršilna direktorica IBBY Leena Maissen, ki kongresnemu odboru tudi predseduje.

Sponzorji kongresa so: Avstrijsko zvezno kanclerstvo, Švicarski filatelistični sklad, Baselski mestni svet in loterijski sklad, Baselski okrajni svet in loterijski sklad, banka Baumann v Baslu, baselska založba Schwalbe & Co, Dr. V. Frank-Steiner iz Basla, Bayard Presse iz Pariza, Seuil Jeunesse iz Pariza, Danski bibliotekarski center iz Kopenhagna, založba Groundwood iz Toronta, Asahi Shimbun iz Tokija, Nissan Motor Co. iz Tokija.

Pokroviteljice kongresa so:

- Njeno Veličanstvo japonska cesarica Michiko
- Suzanne Mubarak iz Egipta
- Ruth Dreifuss, švicarska ministrica za notranje zadeve, izobraževanje in kulturo.

V času kongresa bodo v Kongresnem centru v Baslu predstavljene najpomembnejše aktivnosti IBBY z razstavami, publikacijami in slovesnostmi.

Nagradi Hansa Christiana Andersena 2002 (pisatelju in ilustratorju za celoten opus) bosta podeljeni na otvoritveni slovesnosti kongresa. Z razstavo in publi-

kacijo pa bodo predstavljeni vsi dosedanja dobitniki Andersenove nagrade od leta 1956 dalje. Vsi dosedanja Andersenovi nagrajenci bodo tudi gostje kongresa.

Pisateljem, ilustratorjem in prevajalcem bodo podeljene nagrade **IBBY častna lista**. Nagrajene knjige bodo razstavljene in predstavljene v katalogu.

Z razstavo, katalogom in posameznimi predstavitvami bodo prikazani projekti, ki so bili odlikovani z **IBBY-Asahi nagrado za promocijo branja**.

V posebni publikaciji bodo predstavljene poslanice, teksti in plakati ob **mednarodnem dnevu knjig za otroke**, in sicer od leta 1969 dalje. Plakati bodo v kongresnem centru tudi razstavljeni.

IBBY dokumentacijski center za knjige za prizadeto mladino iz Osla na Norveškem bo predstavil izbor »najboljše od najboljšega«.

Revija *Bookbird*, ki izhaja štirikrat letno, bo do kongresa pripravila tematsko številko, posvečeno Andersenovim nagrajencem in kandidatoma za Andersenovo nagrado 2002.

Strokovni del kongresa bo potekal ob plenarnih referatih, panel diskusijah, seminarjih in okroglih mizah. Poskrbljeno bo za prevode v angleški, nemški, francoski in španski jezik.

Otvoritveni govor bo pripadel Petru von Mattu, profesorju germanistike na züriški univerzi. Naslov njegovega referata je: »Kaj je bilo prej: kura ali jajce? Predstave mladih o nastanku sveta.«

Lilia Ratcheva-Stratieva, založnica, pisateljica in prevajalka iz Bolgarije, sedaj tudi ena od urednic revije *Bookbird*, bo v referatu: »Mladinska literatura za boljši svet. Ali lahko otroci rešijo svet? Ali lahko knjige za otroke spremenijo svet?« poudarila pomen, ki ga je imela

knjiga po drugi svetovni vojni. Prav to dejstvo je tudi spodbudilo nastanek IBBY.

Andersenova nagrajenka Ana Maria Machado je poimenovala svoj referat: »Mladinska literatura kot most med odraslimi in otroki.«

Jeffery Garrett iz ZDA se v svojem referatu: »IBBY nagrade in izbori.« sprašuje: »Ali obstajajo mednarodni standardi za odličnost?«

Nouchine Ansari, profesor bibliotekarstva in generalni sekretar Sveta za mladinsko literaturo v Iranu, bo govoril o: »Pravici do knjig kot globalni obvezi.«

Slavni norveški pisatelj, Jostein Gaarder, avtor bestsellerja: *Zofijin svet*, je že zbudil zanimanje za referat s provokativnim naslovom: »Knjige za svet brez bralcev?«

Napovedane so tri panel diskusije. Prvo bo vodila Patricia Crampton, nekdanja predsednica mednarodne žirije za Andersenovo nagrado. Sodelovali bodo nekdanji predsedniki IBBY: Richard Bamberger (Avstrija), Dušan Roll (Slovaška), Miguel Azola (Španija), Ronald Jobe (Kanada) in nekdanja podpredsednica IBBY Margaret McElderry (ZDA).

Udeležbo na drugi panel diskusiji, ki jo bo vodila Renate Raecke (Nemčija), so že potrdili Andersenovi nagrajenci: Virginia Hamilton (ZDA), Jörg Müller (Švica), Květa Pacovská (Češka) in Tomi Ungerer (Francija).

Na tretjo, ki jo bo vodil Peter Schneck (Avstrija), so povabljeni gostje, vidnejši člani IBBY: Carmen Diana Dearden (Venezuela), Patsy Aldana (Kanada) in Nilima Sinha (Indija).

Na programu so tudi seminarji in okrogle mize, ki bodo organizirane na različnih krajih. Srečanje avtorjev in prevajalcev bo v baselski Hiši literature, ilustratorjev v Muzeju karikatur in stripa, bibliotekarjev pa v JuKiBu, mednarodni otroški knjižnici.

Nacionalne sekcije bodo imele na voljo mize za predstavitve svojih publikacij.

Razstave na kongresu:

- predstavitev 44 Andersenovih nagrajencev 1956–2002
 - predstavitev kandidatov za Andersenovo nagrado 2002
 - knjige, predlagane za IBBY častno listo 2002
 - predstavitev nagrajencev z IBBY-Asahi nagrado za promocijo branja
 - revija *Bookbird* od 1963
 - plakati ob mednarodnem dnevu knjig za otroke 1968–2002
 - knjige za prizadete otroke
- Te razstave so zamišljene kot potujoče razstave, ki jih lahko naročimo pri Leeni Maissen na sekretariatu IBBY.

Publikacije:

Poleg rednih publikacij: *IBBY Honour List* in tematske številke revije *Bookbird*, bodo na jubilejnem kongresu še:

- *Festschrift*, jubilejna publikacija
- *The Hans Christian Andersen Awards*, s predstavitev vseh nagrajencev od 1956
- *International Childre's Book Day*, s predstavitev vseh poslanic in plakatov od 1968
- *IBBY-Asahi Reading Promotion Award*, s predstavitev vseh nagrajenih projektov od leta 1988.

Pisatelj – gost

Baselska Hiša literature (Basel Literaturhaus) se pridružuje počastitvi jubileja IBBY z imenitno gesto – Writer in Residence. Tri mesece, od septembra do novembra 2002, bo gostila mladinskega avtorja iz katerekoli države. Plačala mu bo prevoz do Basla, bivanje v Baslu in 2.700 CHF žepnine na mesec. Edini pogoj za avtorja je, da komunicira v nemščini, francoščini ali angleščini in je pripravljen sodelovati v programu Hiše literature.

Prijave je potrebno poslati Leeni Maissen na sekretariat IBBY.

IBBY ASAHI NAGRADA ZA PROMOCIJO BRANJA 2001

IBBY Asahi nagrada za promocijo branja (IBBY Asahi Reading Promotion Award) je od leta 1988 podeljena vsako leto skupini ali ustanovi za izjemen in uspešen program za spodbujanje branja med mladimi.

Za IBBY Asahi nagrado 2001 je kandidiralo 7 projektov:

Kanadska sekcija IBBY je predlagala kanadski projekt: Les livres dans la rue (Knjige na cesti),

japonska sekcija je predlagala kamboški projekt: Caring for Young Refugees (Skrb za mlade begunce),

nizozemska, belgijska in poljska sekcija so predlagale: Latvian Centre for Children's Literature (Latvijski center za mladinsko književnost),

slovenska sekcija je predlagala: Bralno značko za slovenske otroke po svetu,

mehiška sekcija je predlagala: The Bunko Project (Projekt Bunko),

španska sekcija je predlagala: Catalan Association of Friends of Children's and Young People's Books (Katalonsko zvezo prijateljev knjig za otroke in mladino),

britanska sekcija je predlagala: European Picture Book Collection (Evropsko zbirko slikanic),

švedska in norveška sekcija pa sta predlagali: Children's Reading Develop-

ment Programme in the Pechenga District 1992–2002 (**Program razvijanja branja otrok v pečenskem okrožju**). Slednjemu je petčlanska žirija na svojem zasedanju septembra 2000 v Kolumbiji prisodila prvo nagrado. Nagrada, diploma in 1 milijon jenov je bila podeljena in izročena na knjižnem sejmu v Bologni 2001.

Pečensko okrožje je na skrajnem ruskem severozahodu, blizu finske in norveške meje. Težka industrija, ekološki problemi, ostro podnebje in le pečica kulturnih dejavnosti, so tipični za to področje. V takem okolju igrajo knjižnice pomembno vlogo kulturnih središč. Program branja je nastal v mestu Nikel' in ga vodi gospa Marina Trusova. Močno podporo ima pri kolegih iz sosednjega norveškega mesta Kirkens.

Pogosto so v Rusiji knjižnice edina mesta, kjer mladi in odrasli lahko pridejo do knjig in časopisov. V Pečengi se tega zavedajo in so vse sile usmerili v to, da privabijo mlade skupaj s starši v knjižnice, kjer jim z literarnimi srečanji, razstavami, natečaji in drugimi prireditvami odkrivajo umetniške, izobraževalne in zabavne vsebine knjig. Pri tem delu jim veliko pomagajo tudi prostovoljci.

Pripravila Tanja Pogačar